

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

II СЕСІЯ IX СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

15.06.2023 № 6499/6532

Про звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо дотримання конституційних основ місцевого самоврядування в місті Києві в умовах воєнного стану

Відповідно до частини другої статті 118, частини другої статті 140, частини другої статті 141 Конституції України, частин першої та другої статті 11, пунктів 5, 6, 41 частини першої статті 26, статті 54 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», частини першої статті 7, статті 10, частини першої статті 10¹, статті 20 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ», враховуючи рішення Конституційного Суду України від 25 грудня 2003 року № 21-рп/2003, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Направити звернення Київської міської ради до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо дотримання конституційних основ місцевого самоврядування в місті Києві в умовах воєнного стану згідно з додатком до цього рішення.
2. Оприлюднити це рішення Київської міської ради у спосіб, визначений чинним законодавством.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань регламенту, депутатської етики та запобігання корупції.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ЗВЕРНЕННЯ
Київської міської ради до Президента України,
Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо
дотримання конституційних основ місцевого самоврядування в місті
Києві в умовах воєнного стану

Україна ратифікувала Європейську хартію місцевого самоврядування 06 листопада 1996 року без заяв та застережень, а чинності для України вона набула 01 січня 1998 року.

Європейська хартія місцевого самоврядування визначає, що у процесі планування і прийняття рішень щодо всіх питань, які безпосередньо стосуються органів місцевого самоврядування, з останніми мають проводитися консультації, у міру можливості своєчасно і належним чином.

Відповідно до частини другої статті 118, частини другої статті 140 Конституції України особливості здійснення виконавчої влади та особливості здійснення місцевого самоврядування у містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України. Аналогічний припис містить і частина четверта статті 1 Закону України «Про місцеві державні адміністрації».

Відповідно до частини шостої статті 118 Конституції України місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними чи обласними радами.

Відповідно до статті 20 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» гарантії місцевого самоврядування, його органів і посадових осіб міста Києва визначаються Конституцією та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до частин першої та другої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

Пунктами 5, 6, 41 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються такі питання: затвердження за пропозицією сільського, селищного, міського голови структури виконавчих органів ради, загальної чисельності апарату ради та її виконавчих органів відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України, витрат на їх утримання; утворення за поданням сільського,

селищного, міського голови інших виконавчих органів ради; прийняття рішень з питань адміністративно-територіального устрою в межах і порядку, визначених цим та іншими законами.

Відповідно до пунктів 4, 6, 7, 10 частини четвертої статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільський, селищний, міський голова: вносить на розгляд ради пропозицію щодо кандидатури на посаду секретаря ради; вносить на розгляд ради пропозиції про кількісний і персональний склад виконавчого комітету відповідної ради; вносить на розгляд ради пропозиції щодо структури виконавчих органів ради, апарату ради та її виконавчого комітету, їх штатів, встановлених відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України; здійснює керівництво апаратом ради та її виконавчого комітету; призначає на посади та звільняє з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, крім керівників дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів.

Відповідно до статті 54 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення) рада у межах затверджених нею структури і штатів може створювати відділи, управління та інші виконавчі органи для здійснення повноважень, що належать до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Організаційні засади реалізації повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад щодо здійснення державної регуляторної політики визначаються Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Відділи, управління та інші виконавчі органи ради є підзвітними і підконтрольними раді, яка їх утворила, підпорядкованими її виконавчому комітету, сільському, селищному, міському голові, голові районної у місті ради. Керівники відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради призначаються на посаду і звільняються з посади сільським, селищним, міським головою, головою районної у місті ради одноособово, а у випадках, передбачених законом, – за погодженням з відповідними органами виконавчої влади.

Положення про відділи, управління та інші виконавчі органи ради затверджуються відповідною радою.

Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» система місцевого самоврядування у місті Києві включає: територіальну громаду міста; міського голову; міську раду; виконавчий орган міської ради; районні ради (у разі їх утворення); виконавчі органи районних у місті рад; органи самоорганізації населення.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» Київська міська та районні в місті ради (у разі їх утворення) мають власні виконавчі органи, які утворюються відповідно Київською міською

радою, районними в місті радами (у разі їх утворення), підзвітні та підконтрольні відповідним радам.

Відповідно до частини першої статті 10¹ Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» виконавчим органом Київської міської ради є Київська міська державна адміністрація, яка паралельно виконує функції державної виконавчої влади, що є особливістю здійснення виконавчої влади в місті Києві.

Конституційний Суд України у рішенні від 25 грудня 2003 року № 21-рп/2003 установив, що Київська міська державна адміністрація є єдиним в організаційному відношенні органом, який виконує функції виконавчого органу Київської міської ради та паралельно функції місцевого органу виконавчої влади. З питань, віднесених до відання місцевого самоврядування, цей орган підзвітний і підконтрольний Київській міській раді, а з питань здійснення повноважень у сфері виконавчої влади – Кабінету Міністрів України.

Пунктом 2 розділу VII «Прикінцеві положення» Закону України «Про столицю України – місто-герой Київ» визначено, що міська та районні в місті Києві ради протягом місяця після набрання чинності цим Законом вирішують питання щодо формування власних виконавчих органів на базі відповідних державних адміністрацій, які паралельно виконують функції державної виконавчої влади, що є особливістю здійснення виконавчої влади в місті Києві.

Виконавчий орган Київської міської ради утворено рішенням Київської міської ради від 20 червня 2002 року № 28/28 «Про утворення виконавчого органу Київської міської ради та затвердження його структури і загальної чисельності» зі збереженням назви «Київська міська державна адміністрація».

Таким чином, виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) за своєю правовою природою є органом місцевого самоврядування, який тільки паралельно виконує функції державної виконавчої влади.

А отже, виконавчий орган Київської міської ради реалізує власні самоврядні повноваження, яких серед його повноважень тотальна більшість. Реалізацію цих повноважень має контролювати саме Київська міська рада як єдиний представницький орган киян.

Власні самоврядні повноваження без рішення Київської міської ради не можуть бути делеговані будь-якому іншому органу, у тому числі і державної влади. Інше означатиме порушення конституційних гарантій здійснення місцевого самоврядування у місті Києві.

Водночас районних у місті Києві рад станом на сьогодні немає, а районні в місті Києві державні адміністрації утворені розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 30 вересня 2010 року № 787 на виконання рішення Київської міської ради від 09 вересня 2010 року № 7/4819.

Повноваження районних в місті Києві державних адміністрацій визначені розпорядженнями виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 27 січня 2011 року № 95, від 31 січня 2011 року № 121, від 12 квітня 2011 року № 554, а відповідно до рішень Київської міської ради від 28 жовтня 2010 року № 183/4995, від 02 грудня 2010 року № 284/5096 до сфери управління районних в місті Києві державних адміністрацій віднесено майно підприємств, організацій та установ, які належать до комунальної власності відповідних територіальних громад районів у місті Києві та забезпечують життєдіяльність відповідної адміністративно-територіальної одиниці у сферах житлово-комунального господарства, освіти і науки, культури, фізичної культури і спорту, охорони здоров'я, без права розпорядження.

Таким чином, районним в місті Києві державним адміністраціям як органам державної виконавчої влади делеговані самоврядні повноваження Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради. Більше того, районні в місті Києві державні адміністрації фінансуються за рахунок бюджету міста Києва, використовують комунальну власність територіальної громади міста Києва. Тобто їх діяльність безпосередньо та нерозривно пов'язана саме із Київською міською радою та її виконавчим органом.

Натомість ситуація із головами районних в місті Києві державних адміністрацій на сьогодні викликає занепокоєння щодо дотримання конституційних основ місцевого самоврядування в місті Києві в умовах воєнного стану.

Як би відреагувало керівництво держави, якби голови обласних державних адміністрацій вирішили «взяти на себе відповідальність за життєдіяльність країни» в обхід конституційного ладу? Ми переконані, що питання риторичне.

Київська міська рада також нагадує, що постановою Кабінету Міністрів України від 24 січня 2022 року № 43 внесено зміни до Порядку розгляду питань, пов'язаних з підготовкою і внесенням подань щодо осіб, призначення на посаду та звільнення з посади яких здійснюється Верховною Радою України, Президентом України або Кабінетом Міністрів України чи погоджується з Кабінетом Міністрів України, внаслідок чого голова Київської міської державної адміністрації взагалі виключений із процедури розгляду питання призначення та звільнення голів районних в місті Києві державних адміністрацій.

Система управління містом Києвом, як столицею України, яка лишається постійною мішенню ворога, не може бути розбалансована. Усі міські структури мають працювати об'єднано, із єдиною метою – перемогою над агресором.

Київська міська рада закликає Президента України, Верховну Раду України та Кабінет Міністрів України забезпечити дотримання в місті Києві конституційних гарантій місцевого самоврядування, за яких Київський міський голова очолює виконавчий орган Київської міської ради та як голова

Київської міської державної адміністрації, яка є виконавчим органом Київської міської ради, безпосередньо впливає на призначення та звільнення голів районних в місті Києві державних адміністрацій.

Ми закликаємо діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Разом до перемоги!

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО